

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cl. Viri Valerii Andreae Desselii In Academia Lovaniensi
Professoris Regii Erotemata Juris Canonici**

Andreas, Valerius

Coloniae, 1697

XXIX. De officio & potestate delegati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62934)

*Potestne quis sibi substituere alium
Vicarium?*

Non potest, cum Vicarius non ha-
beat officium sibi mandatum proprio *c. 4. h. t.*
nomine, sed alieno: idque ratione indu-
striae ejus, quae industria ita adhaeret
personae, ut ab ea avelli non possit, quam-
diu talis manet, & ne quidem licet po-
nas in alio, cui mandare vult Vicarius
munus, aequalem esse industriam, aut
etiam majorem, quia hoc non est Vica-
rii judicare, sed superioris.

De officio & potestate Judicis
delegati.

TIT. XXIX.

Agitur deinceps de jurisdictione Eccle-
siastica contentiosa, ac Judicibus Ec-
clesiasticis, qui foro contentioso praes-
sunt, quorum Judicium tribus sequen-
tibus. Tit. tria proferuntur genera
scilicet, Delegati Legati & Judicis ordi-
narii.

Quis dicitur Index delegatus?

Index delegatus est iudex, qui juris-
dictionem habet contentiosam, non
D 33 jures

jure suo, sed ab alio sibi mandaram, eam
que exercet alieno nomine.

*Quot modis accipitur hic nomen
Delegatus ?*

Duobus modis ; scil. interdum proprie, pro eo, cui potestas judicandi mandata est, non in unum, sed una aliqua causa, vel etiam in pluribus, sed certo numero definitis; qualem dicunt, textus juris civilis sapienter appellant Judicem datum vel pedaneum, cuius jus jurisdictionis lata sententia exprimitur. Interdum improprie, pro eo, cui universala jurisdictio mandata est, vel certe aliquod genus causarum, quem jus civile vocet Judicem, cui mandata est jurisdictionis, de qua totor. D. De eo, cui mandata est jurisdi.

Qui possunt delegare ?

In primis S. Pont. idque in universis orbis partibus; tum propter latitudinem Ecclesiasticæ jurisdictionis, tum semet per se non sufficit dirimendis causis ad sedem Apostolicam deferri solentis: tum ut parcat laboribus, & expensis partium, in remotioribus regionibus commorantium, tum denique quia longius melius veritas in regione, ubi partes litigant

*tot. tit.
C. de
pedan.
judicib.
l. 5. §. ff.
judex D.
de re
jud.*

bit. nt, per testes vel alia documenta cognoſci poſſit, quàm Romæ apud Pontificem & c. II. Delegatus Summi Pontificis, Poſteſt lubdelegare. III. Delegare quilibet iudex ordinarius poſteſt iudicem vel ad unam aliquam cauſam, vel, quod jam ferè fit, ad cauſas univerſas ejuſmodi delegatus eſt officialis Epifcopi.

Qui delegari ?

Habenda hic vel potiffimum ratio ætatis, vel induſtriæ, ac proinde delegari nemo poſteſt, niſi xx. annos natus. Si tamen vel partes conſentiant in aliquem annorum duntaxat xviii. vel Pont. aut Princeps ætate minorem deleget, is hoc ipſo habetur idoneus, qui iudicet. Secundo: Nemo delegari utique à S. Pont. vel ejus Legato, poſteſt, niſi in dignitate aliqua Eccleſiaſtica conſtitutus, vel ſaltem Canonicus alicujus cathedralis Eccleſiæ. Nam Epifcopus ſeu Ordinarius loci cauſam aliquam delegare poſteſt etiam ſimplici Clerico ſuæ diœceſis, id eſt, qui nullâ dignitate fungitur; quippe qui induſtriã ac probitatem ſuorum ſubditorum, qui pauciores ſunt, magis exploratam habere poſſit. Quàm S. P. totius orbis Chriſtiani, Cæte

c. 41. bit.

d. e. 41.

c. Statutum II. de reſc. in 6.

Gl. in d. c. Statutum ad V. Sedis Apoſtoli.

rùm ratio quoque dicitur, delegatum S Pont. debere esse excellentioris conditionis, quàm qui vices tantum Episcopi inferioris gerit, eosque qui ad dignitatem aliquam promoti sunt, quemadmodum dignitate & honore, ita moribus & scientia cæteris præstare.

Quâ formâ & qualiter?

Delegatio fieri solet vel uni alicui, quocumque tunc solus cognoscit & iudicat, vel pluribus. Idque trifariam; quia sit delegatio vel pluribus simpliciter, quo casu omnes simul cognoscunt & iudicant, unoque delegatorum absente, vel etiam mortuo, cæteri nihil agunt, & potest reus, si quid agere velint, impunè non parere. Vel quasi sub conditione, hæc vel simili clausulâ; Si omnes intercesserint qui verine; vel, Si aliquis ex ipsis adesse non possit, vel etiam non velit, ut reliqui nihilominus procedant. Vel sub distinctione hoc modo, ut vel omnes simul iudicent, vel duo aut unus ex ipsis, quo casu singuli per se exercere possunt jurisdictionem. Et hæc forma hodie est valde frequens.

Quod est officium iudicis delegati?
plures Mandati formam sibi à delegante
ead. in 6. præscriptam præcisè observare; quid
 quid

quid enim extra fines faceret, esset nul-
lum; vel formam à jure communi præ-
scriptam, cui in dubio non præsumatur
Pont. derogare velles.

c. 22. sup.
de resc.
l. dili-
gent. D.
Manda-
ti c. ex
parte 13.
hoc tit.

Qua potestas?

Non tantum de causa sibi mandata
cognoscere & judicare, sed etiam puni-
re contumaces actorem vel reum, &
quemlibet alium impediendum, quod
minus jurisdictione sua progressum ha-
beat; item sententiam à se in causa dele-
gata latam intra annum exequi, imò &
cogere ordinarium judicem, v. g. Epis-
copum, ut sententiam mandet executio-
ni, saltem si sit S. Pont. vel principis de-
legatus de quo Canones fere loquun-
tur: quamquam idem videatur dicen-
dum de delegatis Ordinariorum, qui
totam jurisdictionem causarum seu u-
niversitatem sibi demandatam habent,
& Officiales seu Vicarii generales appel-
lantur.

c. 1. §. 11.
c. 29.
hoc tit.
c. 7. §.
26 c. 28.
§. vero

*Quid igitur interest inter delegatum à S.
Pont. & delegatum, cui mandata est
jurisdictio ab Ordinario?*

Quod à delegatis Ordinariorum non
possit appellari ad ipsos delegantes, ut
v. g. ab Officiali Episcopi non potest
appellari.

D 5

appella-

appellari ad ipsum Episcopum perinde
atque à delegato S. P. ad ipsum Pontifi-
cem: cum idem sit tribunal Officialis
Episcopi; appellatio autem ab eodem
non ad eundem, sed ad alium superi-
riorem seu majorem, puta Archiepiscopum
vel S. Pontificem interponi de-
beat.

*c. 27. h. t.
c. 2. de
consuet.
in 6. Eccl.
Romana
de appel.
in 6.*

*Quibus modis finitur potestas dele-
gati.?*

Relatum.

19. cum

a. seq. Eccl.

Licet 30.

h. t. l. 26.

D. man-

dati c.

Quonia

14. Eccl.

yno 42.

h. t. c. Ve-

nerabi-

lem 37.

b. r. §.

tristè

quoque

inst. de

mandate.

Finitur variis modis. I. Morte dele-
gantis, modo res adhuc sit integra,
et si delegatus necdum ceperit uti
iurisdictione suâ delegatâ; quia morte
mandantis extinguitur mandatum.
Morte delegati, si delegatio nomi-
tim sit facta personæ ipsius delegati;
cui, si non expresse nomine proprio, sed
dignitatis. III. Revoatione reintegrata
adhuc; quemadmodum omne manda-
tum re integra revocari potest. IV. Tem-
poris lapsu, ut si delegato causa commissa
sit intra certum tempus decidenda,
quod tamen tempus partium concessum
potest prorogari. V. Finita lite, & sen-
tentia iudicis mandatâ executioni.